

TINGKATAN 5

BAB 4 Matematik Pengguna: Percukaian

Uji Diri 1

- Percukaian ialah proses hasil (wang) dikumpul daripada individu atau syarikat untuk digunakan dalam pembangunan negara dengan menyediakan pelbagai kemudahan demi kesejahteraan semua rakyat.
- Tujuan percukaian ialah:
 - Sebagai sumber pendapatan kerajaan
 - Sebagai alat pelaksanaan polisi kerajaan
 - Sebagai langkah kawalan penjualan barangan atau perkhidmatan tertentu seperti arak dan perjudian
 - Sebagai alat kewangan untuk menstabilkan ekonomi negara
- Hasil cukai digunakan untuk memberi pendidikan percuma kepada rakyat.
 - Hasil cukai digunakan untuk menaiktaraf infrastruktur dan kemudahan awam.
(Terima mana-mana dua contoh munasabah yang berkaitan dengan penggunaan hasil cukai dalam sektor kesihatan, pembangunan, kebajikan, pertanian dan perindustrian, keselamatan dan pertahanan negara)

Uji Diri 2

- Cukai pendapatan, cukai jualan dan perkhidmatan, cukai jalan, cukai tanah dan cukai pintu
- Perundangan: Dipenjarakan
Kewangan: Didenda
- Tanggungjawab pembayar cukai adalah bersikap jujur untuk melaporkan semua pendapatan, pengecualian, pelepasan dan rebat melalui Borang Nyata Cukai Pendapatan (BNCP) sebelum tarikh tutup yang ditetapkan. Seterusnya, menyimpan rekod (borang dan resit-resit asal) selama 7 tahun. Akhirnya, bayar cukai secara sekali gus atau melalui potongan cukai bulanan (PCB).

Uji Diri 3

- Pendapatan bercukai = RM96 360 – RM12 240 – RM19 440
= RM64 680
 - Pendapatan bercukai = RM48 960 – RM650 – RM16 310
= RM32 000
 - Pendapatan bercukai = RM64 840 – RM(9 000 + 6 945 + 3 000)
= RM64 840 – RM18 945
= RM45 895
- Pendapatan bercukai = RM59 890
Cukai dasar bagi RM50 000 pertama = RM1 800
Cukai atas baki = $13\% \times (RM59 890 - RM50 000)$
= RM1 285.70
Cukai pendapatan = Cukai dasar + cukai atas baki
= RM1 800 + RM1 285.70
= RM3 085.70
 - Pendapatan bercukai = RM33 720
Cukai dasar bagi RM20 000 pertama = RM150
Cukai atas baki = $3\% \times (RM33 720 - RM20 000)$
= RM411.60
Cukai pendapatan = Cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai
= RM150 + RM411.60 – RM400
= RM161.60

- (c) Pendapatan bercukai = RM47 000

Zakat = RM200

Cukai dasar bagi RM35 000 pertama = RM600

Cukai atas baki = $8\% \times (RM47 000 - RM35 000)$
= RM960

Cukai pendapatan = Cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai
= RM600 + RM960 – RM200
= RM1 360

- (d) Pendapatan bercukai = RM35 000

Zakat = RM150

Cukai dasar bagi RM20 000 pertama = RM150

Cukai atas baki = $3\% \times (RM35 000 - RM20 000)$
= RM450

Cukai pendapatan = Cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai
= RM150 + RM450 – RM150
= RM450

- 3 Jumlah pendapatan bercukai = RM79 250 – RM16 480
= RM62 770

Cukai dasar bagi RM50 000 pertama = RM1 800

Cukai atas baki = $13\% \times (RM62 770 - RM50 000)$
= RM1 660.10

Cukai pendapatan = Cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai
= RM1 800 + RM1 660.10 – RM950
= RM2 510.10

- 4 Pendapatan bercukai Hashim pada tahun 2022 = RM52 930

Cukai dasar bagi RM50 000 pertama = RM1 800

Cukai atas baki = $13\% \times (RM52 930 - RM50 000)$
= RM380.90

Cukai pendapatan = Cukai dasar + cukai atas baki
= RM1 800 + RM380.90
= RM2 180.90

Jumlah PCB = $12 \times RM180$
= RM2 160

Jumlah PCB < cukai pendapatan, maka jumlah PCB tidak mencukupi untuk membayar cukai pendapatannya. Hashim perlu membayar RM20.90 lagi kepada LHDN.

5

Perkara	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
	Encik Malek	Isteri
Jumlah pendapatan	RM55 000	RM48 000
– Pengecualian cukai	RM0	RM0
– Pelepasan cukai		
• Individu dan saudara tanggungan	– RM9 000	– RM9 000
• Gaya hidup (had RM2 500)	– RM2 100	– RM1 899
• Tabung bersih SSPN (had RM8 000)	– RM5 000	– RM6 500
• Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	– RM7 000	– RM3 600
• Insurans perubatan (had RM3 000)	– RM3 000	– RM1 890
Pendapatan bercukai	RM28 900	RM25 111

Perkara	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
	Encik Malek	Isteri
Cukai dasar	RM150	RM150
Cukai atas baki	$\text{RM}(28\,900 - 20\,000) \times 3\% = \text{RM}267$	$\text{RM}(25\,111 - 20\,000) \times 3\% = \text{RM}153.33$
– Rebat cukai	– RM400 (Pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000)	– RM400 (Pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000)
Cukai pendapatan (= cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai)	RM17	RM0

Jumlah cukai suami isteri Encik Malek = RM17

- 6 Cukai jalan bagi motosikal = RM30

Cukai jalan bagi kereta = $\text{RM}280 + (1\,998 - 1\,800) \times \text{RM}0.50$
 $= \text{RM}280 + \text{RM}99$
 $= \text{RM}379$

Jumlah cukai perlu dibayar = $\text{RM}30 + \text{RM}379$
 $= \text{RM}409$

- 7 Cukai pintu tahunan = kadar cukai pintu $\times$ nilai tahunan
 $= 9\% \times (\text{RM}255 \times 12)$
 $= \text{RM}275.40$

- 8 Jumlah cukai tanah = $210.9 \times \text{RM}0.38$
 $= \text{RM}80.14$

- 9 Jumlah perbelanjaan = $2 \times \text{RM}145$
 $= \text{RM}290$

Caj perkhidmatan = $10\% \times \text{RM}290$
 $= \text{RM}29$

Cukai perkhidmatan = $6\% \times \text{RM}290$
 $= \text{RM}17.40$

Jumlah yang perlu dibayar oleh Encik Zul
 $= \text{RM}(290 + 29 + 17.40)$
 $= \text{RM}336.40$

Uji Diri 4

- 1 (a) Wajar. Pelepasan cukai Encik Chan menjadi lebih tinggi dan pendapatan bercukai lebih rendah. Seterusnya mengurangkan jumlah cukai pendapatan Encik Chan.
 (b)

Perkara	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
	Encik Chan	Isteri
Jumlah pendapatan	RM102 500	RM58 700
– Pengecualian cukai	RM1 000	RM850
– Pelepasan cukai		
Individu dan saudara tanggungan	– RM9 000	– RM9 000
Gaya hidup (had RM2 500)	– RM2 500	– RM2 399
Tabung bersih SSPN (had RM8 000)	– RM8 000	– RM8 000
Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	– RM7 000	– RM7 000
Insurans perubatan (had RM3 000)	– RM3 000	– RM1 890
Pendapatan bercukai	RM72 000	RM29 561
Cukai dasar	RM4 400	RM150

Perkara	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
	Encik Chan	Isteri
Cukai atas baki	$\text{RM}(72\,000 - 70\,000) \times 21\% = \text{RM}420$	$\text{RM}(29\,561 - 20\,000) \times 3\% = \text{RM}286.83$
– Rebat cukai	RM 0	– RM400 (Pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000)
Cukai pendapatan (= cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai)	RM4 820	RM36.80

Jumlah cukai pendapatan perlu dibayar = $\text{RM}(4\,820 + 36.80)$
 $= \text{RM}4\,856.80$

- 2 (a) Jumlah bayaran yang tidak dikenakan cukai perkhidmatan
 $= 200(\text{RM}0.218) + 100(\text{RM}0.334) + 300(\text{RM}0.516)$
 $= \text{RM}231.80$
 (b) Cukai perkhidmatan dalam bil elektrik bulan tersebut
 $= 6\% \times (750 - 600) \times \text{RM}0.546$
 $= 6\% \times \text{RM}81.90$
 $= \text{RM}4.91$
 (c) Jumlah bil elektrik yang perlu dibayar
 $= \text{RM}(231.80 + 81.90 + 4.91)$
 $= \text{RM}318.61$
 3 (a) Pendapatan bercukai Cik Siti = $\text{RM}120\,400 - \text{RM}37\,750$
 $= \text{RM}82\,650$
 (b) Cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Cik Siti
 $= \text{cukai dasar} + \text{cukai atas baki} - \text{rebat cukai}$
 $= \text{RM}4\,400 + 21\% \times (\text{RM}82\,650 - \text{RM}70\,000) - \text{RM}2\,300$
 $= \text{RM}4\,400 + \text{RM}2\,656.50 - \text{RM}2\,300$
 $= \text{RM}4\,756.50$
 (c) Jumlah PCB = $12 \times \text{RM}1\,000$
 $= \text{RM}12\,000$

Cik Siti tidak perlu membuat bayaran cukai yang tidak mencukupi kepada LHDN. Sebaliknya, LHDN perlu mengembalikan lebihan PCB kepada Cik Siti kerana jumlah PCB melebihi jumlah cukai yang perlu dibayar.

Praktis SPM

Kertas 1

- 1 C Cukai jualan dan perkhidmatan dikutip oleh Jabatan Kastam Diraja Malaysia
 2 B
 3 B
 4 D
 5 A
 6 C
 7 A Luas tanah = $8 \times 25 \text{ m}^2$
 $= 200 \text{ m}^2$
 $200 \times \text{kadar cukai tanah} = \text{RM}56$
 $\text{kadar cukai tanah} = \text{RM}56 \div 200$
 $= \text{RM}0.28 \text{ per m}^2$
 8 B Cukai dibayar oleh Danish = $(5\% \times \text{RM}8\,160) \div 2$
 $= \text{RM}204$
 9 D Cukai jalan = cukai dasar + cukai progresif
 $= \text{RM}524 + (2\,755 - 2\,500) \times \text{RM}1$
 $= \text{RM}779$
 10 D Jumlah perbelanjaan = $\text{RM}15.90 + \text{RM}10.90 + 2(\text{RM}3.50)$
 $+ \text{RM}2.50$
 $= \text{RM}36.30$
 Jumlah perlu dibayar = $\text{RM}36.30 + \text{RM}36.30 \times 6\%$
 $= \text{RM}36.30 + \text{RM}2.18$
 $= \text{RM}38.48$
 $\approx \text{RM}38.50$

Kertas 2

Bahagian A

- 1 (a) Sebagai kawalan jualan rokok elektronik vap. Cukai ini menyebabkan harga jualan produk meningkat. Seterusnya, rakyat akan mengurangkan pembelian rokok elektronik vap tersebut.
(b) Jumlah cukai jualan yang perlu dibayar oleh Syarikat A

$$= 10\% \times \text{RM}7\,400$$

$$= \text{RM}740$$
- 2 (a) Bidang pendidikan, kesihatan, pembangunan, kebajikan, pertanian dan perindustrian, keselamatan dan pertahanan negara, serta infrastruktur dan kemudahan awam (*mana-mana dua*)
(b) Jumlah cukai tanah yang perlu dibayar oleh Rizal

$$= (45\text{ m} \times 90\text{ m}) \times \text{RM}0.32/\text{m}^2$$

$$= \text{RM}1\,296$$
- 3 Pendapatan bercukai Cik Aniza

$$= \text{jumlah pendapatan} - \text{pelepasan cukai}$$

$$= \text{RM}50\,350 - \text{RM}(9\,000 + 2\,500 + 5\,000 + 2\,600 + 2\,200)$$

$$= \text{RM}50\,350 - \text{RM}21\,300$$

$$= \text{RM}29\,050$$

Pendapatan bercukai < RM35 000, maka dia layak mendapat rebat cukai sebanyak RM400.
- 4 (a) Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ)
(b) Cukai jalan yang perlu dibayar

$$= \text{cukai dasar} + \text{cukai progresif}$$

$$= \text{RM}280 + (1\,998 - 1\,800) \times \text{RM}0.50$$

$$= \text{RM}280 + \text{RM}99$$

$$= \text{RM}379$$
- 5 Pendapatan bercukai Susan = $[14 \times (\text{RM}5\,200 - 900)] - (\text{RM}2\,000 + \text{RM}13\,450)$

$$= \text{RM}60\,200 - \text{RM}15\,450$$

$$= \text{RM}44\,750$$
- 6 (a) Jumlah jualan tahunan gerai pisang goreng tidak mencukupi untuk dikenakan cukai perkhidmatan.
(b) Bayaran cukai untuk nasi lemak = $\frac{\text{RM}15.90}{106\%} \times 6\%$

$$= \text{RM}0.90$$
- 7 Cukai pintu = kadar cukai $\times$ nilai tahunan

$$\text{RM}9\,180 = \text{kadar cukai} \times \text{RM}17\,000 \times 12$$

$$\text{Kadar cukai} = \frac{\text{RM}9\,180}{\text{RM}17\,000 \times 12} \times 100\%$$

$$= 4.5\%$$

Bahagian B

- 8 (a) Pendapatan bercukai Encik Maniam

$$= (12 \times \text{RM}3\,550) - (12 \times \text{RM}50) - \text{RM}13\,360$$

$$= \text{RM}(42\,600 - 600 - 13\,360)$$

$$= \text{RM}28\,640$$

(b) Encik Maniam layak menerima rebat cukai kerana pendapatan bercukainya kurang daripada RM35 000.
(c) Cukai pendapatan = cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai

$$= \text{RM}150 + 3\% \times (\text{RM}28\,640 - \text{RM}20\,000) - \text{RM}400$$

$$= \text{RM}150 + \text{RM}259.20 - \text{RM}400$$

$$= \text{RM}9.20$$
- 9 (a) Pelepasan cukai ditolak daripada jumlah pendapatan sebelum pengiraan cukai. Rebate cukai ditolak daripada cukai yang perlu dibayar selepas pengiraan cukai.
(b) Pendapatan bercukai bagi Encik Eddy

$$= \text{RM}87\,650 - \text{RM}2\,500 - \text{RM}(9\,000 + 2\,500 + 6\,980 + 2\,200)$$

$$= \text{RM}85\,150 - \text{RM}20\,680$$

$$= \text{RM}64\,470$$

(c) Cukai pendapatan yang perlu dibayar oleh Encik Eddy

$$= \text{cukai dasar} + \text{cukai atas baki} - \text{rebate cukai}$$

$$= \text{RM}1\,800 + 13\% \times (\text{RM}64\,470 - \text{RM}50\,000) - \text{RM}800$$

$$= \text{RM}1\,800 + \text{RM}1\,881.10 - \text{RM}800$$

$$= \text{RM}2\,881.10$$

(d) Menambah jumlah derma/pelepasan cukai/zakat

- 10 Encik Johan perlu membayar untuk 3 dewasa, 2 kanak-kanak (101 cm – 130 cm) dan 1 kanak-kanak (85 cm – 100 cm)

$$= 3(\text{RM}135) + 2(50\% \times \text{RM}135) + 1(\text{RM}20)$$

$$= \text{RM}405 + \text{RM}135 + \text{RM}20$$

$$= \text{RM}560$$

$$\text{Jumlah bayaran bil} = \text{RM}560 + (10\% \times \text{RM}560) + (6\% \times \text{RM}560)$$

$$= 1.16 \times \text{RM}560$$

$$= \text{RM}649.60$$

- 11 (a) Cukai pintu = $4\% \times (12 \times \text{RM}580)$

$$= 4\% \times \text{RM}6\,960$$

$$= \text{RM}278.40$$

$$(b) (i) \text{ Pendapatan bercukai} = (14 \times \text{RM}3\,500) + \text{RM}6\,960 - \text{RM}18\,950$$

$$= \text{RM}37\,010$$

$$\text{Cukai pendapatan} = \text{cukai dasar} + \text{cukai atas baki} - \text{rebate cukai}$$

$$= \text{RM}600 + 8\% (\text{RM}37\,010 - \text{RM}35\,000) - \text{RM}500$$

$$= \text{RM}600 + \text{RM}160.80 - \text{RM}500$$

$$= \text{RM}260.80$$

$$(ii) \text{ Jumlah potongan cukai bulanan (PCB)} = 12 \times \text{RM}80$$

$$= \text{RM}960$$

PCB > cukai yang perlu dibayar, maka Encik Haris tidak perlu menambah bayaran cukai pendapatannya. Sebaliknya, LHDN perlu memulangkan lebih PCB sebanyak RM699.20 ke dalam akaun bank Encik Haris.

Bahagian C

12 (a)

Perkara	Taksiran Cukai Bersama (RM)	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
		Encik Hamdan	Isteri
Jumlah pendapatan	110 550 + 58 700 = 169 250	110 550	58 700
– Pengecualian cukai	– (1 200 + 1 000) = –2 200	–1 200	–1 000
– Pelepasan cukai			
• Individu dan saudara tanggungan	–9 000	–9 000	–9 000
• Gaya hidup (had RM2 500)	–2 500	–2 500	–2 140
• Tabung bersih SSPN (had RM8 000)	–8 000	–8 000	–8 000
• Insurans hayat dan KWSP (had RM7 000)	–7 000	–7 000	–7 000
• Insurans perubatan (had RM 3 000)	–3 000	–3 000	–1 890
• Tanggungan anak berumur 18 tahun ke bawah (had RM 2 000 seorang)	–8 000	–	–8 000
Pendapatan bercukai	129 550	79 850	21 670
Cukai dasar	10 700	4 400	150

Perkara	Taksiran Cukai Bersama (RM)	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
		Encik Hamdan	Isteri
Cukai atas baki	$(129\,550 - 100\,000) \times 24\% = 7\,092$	$(79\,850 - 70\,000) \times 21\% = 2\,068.50$	$(21\,670 - 20\,000) \times 3\% = 50.10$
– Rebat cukai	– 0	– 0	– 400 (Pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000)
Cukai pendapatan (= cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai)	17 792	6 468.50	0

- (b) Taksiran cukai berasingan lebih sesuai. Hanya Encik Hamdan sahaja yang perlu membayar cukai pendapatannya iaitu RM6 468.50. Jumlah ini jauh lebih rendah daripada cukai perlu dibayar di bawah taksiran bersama yang berjumlah RM17 792.

(c)

Perkara	Taksiran Cukai Berasingan (RM)	
	Encik Hamdan	Isteri
Pendapatan bercukai (pelarasan)	$79\,850 - 8\,000 = 71\,850$	$21\,670 + 8\,000 = 29\,670$
Cukai dasar	4 400	150
Cukai atas baki	$(71\,850 - 70\,000) \times 21\% = 388.50$	$(29\,670 - 20\,000) \times 3\% = 290.10$
– Rebat cukai	– 0	– 400 (Pendapatan bercukai $\leq$ RM35 000)
Cukai pendapatan (= cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai)	4 788.50	40.10

Beza jumlah cukai yang perlu dibayar
 $= \text{RM}6\,468.50 - (\text{RM}4\,788.50 + \text{RM}40.10)$
 $= \text{RM}6\,468.50 - \text{RM}4\,828.60$
 $= \text{RM}1\,639.90$

- 13 (a) (i) Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ)

- (ii) Cukai jalan motosikal = RM50

Cukai jalan kereta berkapasiti 1 496 c.c. = RM90

Cukai jalan kereta berkapasiti 1 799 c.c.

$= \text{RM}200 + \text{RM}0.40 \times (1\,799 - 1\,600)$

$= \text{RM}200 + \text{RM}79.60$

$= \text{RM}279.60$

Cukai jalan kereta berkapasiti 1 989 c.c.

$= \text{RM}280 + \text{RM}0.50 \times (1\,989 - 1\,800)$

$= \text{RM}200 + \text{RM}94.50$

$= \text{RM}294.50$

Jumlah cukai = $\text{RM}(50 + 90 + 279.60 + 294.50)$
 $= \text{RM}714.10$

- (b) (i) Cukai pintu juga dikenali sebagai cukai taksiran yang dikenakan kepada semua pegangan atau harta tanah (rumah kediaman, perindustrian, bangunan komersial dan tanah kosong).

Cukai tanah ialah cukai yang dikenakan terhadap pemilik tanah pertanian, tanah perusahaan dan tanah bangunan.

- (ii) Jumlah cukai pintu = $5\% \times \text{RM}36\,000$
 $= \text{RM}1\,800$

- (iii) Jumlah cukai tanah = $\text{RM}0.35 \text{ per m}^2 \times (50 \text{ m} \times 12 \text{ m})$
 $= \text{RM}210$

- 14 (a) Penggunaan elektrik Puan Susan

Penggunaan elektrik (kWj)	Kadar tarif (RM)	Caj (RM)
1 – 200	0.218	43.60
201 – 300	0.334	33.40
301 – 600	0.516	154.80
601 – 900	0.546	

- (i) Bil itu mengandungi cukai perkhidmatan.

Jumlah caj penggunaan elektrik blok 1 hingga blok 3
 $= \text{RM}(43.60 + 33.40 + 154.80)$
 $= \text{RM}231.80$

Maka caj melebihi RM231.80 ialah caj dari blok 4 yang perlu dikenakan cukai perkhidmatan.

- (ii) Katakan penggunaan elektrik dari blok 4 = x kWj

$\text{RM}0.546x + (6\% \times \text{RM}0.546x) = \text{RM}261.90 - \text{RM}231.80$

$\text{RM}(0.546x \times 1.06) = \text{RM}30.10$

$$x = \frac{\text{RM}30.10}{\text{RM}0.546 \times 1.06}$$

$= 52$

Jumlah penggunaan elektrik bulan Ogos

$= 600 \text{ kWj} + 52 \text{ kWj}$

$= 652 \text{ kWj}$

- (b) (i) Jabatan Kastam Diraja Malaysia

- (ii) Harga asal komputer riba = $\frac{\text{RM}1\,888.95}{105\%} \times 100\%$
 $= \text{RM}1\,799$

- (c) Pendapatan bercukai

$= \text{RM}43\,550 - \text{RM}500 - \text{RM}(9\,000 + 6\,945 + 3\,000 + 2\,500 + 1\,888.95)$

$= \text{RM}19\,716.05$

Cukai pendapatan = cukai dasar + cukai atas baki – rebat cukai

$= \text{RM}0 + 1\% \times (\text{RM}19\,716.05 -$

$\text{RM}5\,000) - \text{RM}400$

$= \text{RM}147.16 - \text{RM}400$

$= - \text{RM}252.84$ (nilai negatif bermaksud tidak perlu bayar cukai)

Cukai pendapatan yang perlu dibayar = RM0